

vydal nedávno svou první edici, Komenského Kšaft umřající matky Jednoty bratrské, a ustrojil jí pěkný svátek svým členům: jest to první kniha česká, která vyhovuje i zpřísněným požadavkům umělecké výpravy a výzdoby. Na knize pracovalo několik mužů s oddanou láskou: Frant. Táborský pořídil kritický text literární, Adolf Kašpar nakreslil titulní listy, vignetty, iniciály a předsádku o motivě granátového jablka (vesměs s opravdovou jemností citění i myšlení), K. Dyrynk knihu velmi pečlivě vysázal a B. Fischer ji svázal. Probráti se touto knihou jest rozkoš, a přál bych si, aby rozkoš ta stala se brzy tradicí v Čechách.

Barevný lept a barevná rytina

knížka milého Vojtěcha Preissiga, dlouho oznamovaná, vyšla konečně nákladem České grafiky a nijak mne nezklamala. Třebas úprava byla proti původnímu plánu pozměněna (nestačily na něj prostředky subskripce získané), i tak jest kniha výtvarně lepý a harmonický. Kniha jest pečlivě tištěna čistým výrazným typem a vyzdobena 32 názornými kresbami a 2 pěknými lepty barevnými a 1 leptem černým. Ale i obsah knihy jest hodnotný a přečte jej s užitkem každý, kdo chce rozuměti uměním grafickým.

Bledý tisk

stává se v poslední době častěji a častěji obtíží čtenářů, kteří nemají zrovna nejlepší zrak. Čísti na příklad Tolstého román Vojna a mír nedávno vydaný v Ottově Ruské knihovně jest přímo utrpení. A ovšem vedle knihy této mohl bych jmenovat snadno pět nebo deset knih nebo časopisů jiných. Knihotiskárny pořizují, zdá se mně, dnes svou práci příliš po továrnicku: neměly by zapomínat, že jsou také ústavem kulturním.

K ozdravení samosprávy pražské

založen byl nedávno klub, jemuž musí přáti všeho zdaru každý, kdo zná bezedný úpadek mravní, politický i kulturní, v němž vězí správa věcí veřejných v Praze. Klub není politicky stranný: chce sdružení příslušníky všech stran, kteří cítí pokleslost poměrů dnešních, a bezprostřední a minimální cíl, jehož se chce prozatím domáhati, jest smetení živlů korupčních a dosazení lidí čistých rukou. To ovšem pokládá bych jen za východisko: poctivost a osobní čestnost při správě věcí veřejných jest prostý předpoklad, který se má rozumět sám sebou. Přál bych klubu, aby zasáhl pak hlouběji a kladněji v obecní správu, aby ji přetvořil nakonec v uvědomělou funkci kulturní a aby vypracoval dokonalý program nejbližších *kulturních* úkolů pražských a uskutečnil je. Že při tom bude musit být opravdu velikodušná a dalekozraká *politika umělecká* na prvním místě, rozumí se samo sebou. Umění není nic vnějškového, umění není luxus, nýbrž výraz nutnosti, orgán života národního

a veřejného, ukazatel všeho vyššího zdraví duchovního a kulturního. Kde umělecký vkus veřejný jest dobře opatřen, není třeba míti starosti o poctivost a správnost veřejných činitelů. Svědčí lépe a bezpečněji než nejpodrobnější bilance o duchu a charakteru svých původců a tvůrců: neboť bilance jest možno sestaviti uměle a klamati jimi kratší, delší čas, kdežto na př. ráz veřejné budovy nebo ulice prozrazuje a nedá se umlčeti.

Obraz mravů

a úrovně společenské v Čechách na počátku dvacátého století nakreslily by jasně štvavé, oplzlé a surové anonymní listy, zaslané českým literátům. Dáváme na uvážení pánům spravujícím zemské museum, neměli-li by zříditi přiměřené oddělení těchto dopisů s doklady o osobě pisatelově. Redakce Noviny může posloužiti sbírkou takových listů, zaslaných jejím spolupracovníkům.

Dr Vlastimil Kybal

uveřejňuje ve feuilletoně Času dojmy ze své cesty španělské. Je to práce velmi jemného zrna, klidná, věcná, plná kladného obsahu a dokonale zvážená — radost číst.